

Управління освіти і науки Черкаської обласної державної адміністрації
Комунальний навчальний заклад фахової передвищої освіти
«Корсунь-Шевченківський педагогічний фаховий коледж
ім.Т.Г.Шевченка Черкаської обласної ради»

ЗАТВЕРДЖЕНО

педагогічною радою коледжу

Протокол від 28.08.2020 №1

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПЕДАГОГІЧНУ ПРАКТИКУ
У КОМУНАЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ
ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ
«КОРСУНЬ-ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ІМ. Т.Г.ШЕВЧЕНКА ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»
(Нова редакція)**

I. Загальні положення

1. Педагогічна практика у Комунальному навчальному закладі фахової передвищої освіти «Корсунь-Шевченківський педагогічний фаховий коледж ім. Т.Г.Шевченка Черкаської обласної ради» (далі – Коледж) є важливою частиною навчально-виховного процесу в ході якого проходить безпосереднє поєднання і реалізація теоретичних знань, що отримують студенти на заняттях з їх практичною діяльністю в якості педагогів.

2. Практична підготовка студентів Коледжу базується на Положенні про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженому наказом Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 р., № 93, наказі Міністерства освіти і науки України №450 від 07.08.2002р. «Про затвердження норм часу для планування і обліку навчальної роботи та переліків основних видів методичної, наукової й організаційної роботи педагогічних науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів», галузевих стандартах підготовки фахівців з початкової та технологічної освіти (ОПП 2010, 2012рр.) та Положенні про норми часу для планування, обліку навчальної роботи педагогічних працівників у Комунальному навчальному закладі фахової передвищої освіти «Корсунь-Шевченківський педагогічний фаховий коледж ім. Т.Г.Шевченка Черкаської обласної ради», затвердженому директором Коледжу 30.08.2017р.

3. Видами практики студентів Коледжу залежно від конкретної спеціальності (кваліфікації, спеціалізації) є:

–навчальна (практичні та лабораторні заняття (уроки-спостереження), краєзнавча (польова), психолого-педагогічна (спостереження за навчально-виховною роботою вчителя-класовода в перші дні дитини в школі), мовна, практика з удосконалення навичок обробки матеріалів);

–виробнича (позакласна та позашкільна виховна робота, пробні уроки та заняття, безперервна педагогічна практика, практика з додаткової кваліфікації).

4. Метою практики є оволодіння студентами сучасними методами, формами організації праці в освітній сфері, формування у них на базі одержаних в Коледжі знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи; виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності, вивчення передового педагогічного досвіду, виховання любові до обраної професії. Навчальна практика проводиться у навчальних кабінетах і лабораторіях, навчально-виробничих майстернях, освітніх закладах відповідно до профілю на основі договорів з базами практики. Виробнича практика проводиться в освітніх закладах на основі укладених договорів.

5. Зміст і послідовність практики визначається робочим навчальним планом коледжу, наскрізною програмою практики, робочими програмами практики та навчальними планами, затвердженими відповідно до чинних вимог та програмами, які розробляються цикловими (предметними) комісіями фахових дисциплін під керівництвом заступника директора з навчальної роботи та завідуючої виробничою практикою.

6. Організація практичної підготовки студентів в Коледжі визначається наскрізною програмою, яка розробляється коледжем згідно з навчальним планом відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців і затверджується директором Коледжу. На основі наскрізної програми розробляються робочі програми відповідних видів практики.

7. Зміст програми включає програми всіх етапів практичного навчання (навчальна та виробнича практики).

8. Програми практики повинні відповідати вимогам галузевих стандартів вищої освіти, професійних стандартів, урахувати специфіку спеціальності (напряму підготовки) та останні досягнення науки і виробництва. Тому вони повинні переглядатися та доопрацьовуватися не рідше, ніж один раз на п'ять років. Розробка та видання програм практики для нових напрямів (спеціальностей, спеціалізацій) здійснюються не пізніше, ніж за семестр до її початку.

9. Програми практики повинні містити наступні основні розділи:

- вступ;
- мета і завдання практики;
- організація проведення практики;
- зміст практики;
- вимоги до звіту про практику (звітна документація);
- критерії оцінювання;
- підведення підсумків практики (вид підсумкового контролю);
- рекомендована література.

На основі цієї програми розробляються робочі програми відповідних видів практики. У робочій програмі відображається конкретний зміст кожного виду практики, послідовність та організаційно-методичні форми її проведення, обсяг часу на різні види роботи, засоби і форми поточного та підсумкового контролю.

Робочі програми практики розробляє циклова комісія з подальшим затвердженням методичною радою Коледжу. Питання внесення змін щодо термінів проведення практики розглядаються методичною радою і у разі необхідності затверджуються педагогічною радою Коледжу.

10. Проходження студентами різних видів практик здійснюється протягом всього періоду навчання, починаючи з другого курсу. Її безперервність та послідовність впродовж кількох років навчання дозволяє майбутнім педагогам освітньо-кваліфікаційного рівня - молодший спеціаліст та освітньо-професійного ступеня - фаховий молодший бакалавр - здобувати необхідний і достатній обсяг практичних знань і умінь.

11. Направлення на практику оформляється наказом директора Коледжу із зазначенням виду й термінів проходження практики, а також закріплення кожного студента за базовою школою.

12. Ефективність педагогічної практики залежить від дотримання таких умов: теоретична обґрунтованість системи підготовки студентів до практики, її навчальний і виховний характер, комплексний підхід до визначення завдань, змісту, форм і методів організації та проведення практики, забезпечення наступності та системності на різних етапах її проведення.

13. Найважливішими завданнями педагогічної практики є:

- ознайомити студентів із сучасним станом навчально-виховної роботи в різних типах закладів освіти, передовим педагогічним досвідом, станом реалізації основних завдань концепції української національної школи;
- закріпити і поглибити знання з психолого-педагогічного та методичного циклу дисциплін, розширити обсяг теоретичних знань з фаху;
- формуванню психологічну готовність до роботи в школі; розвивати особисті якості, які необхідні в професійній діяльності вчителя; надавати допомогу освітнім закладам у вирішенні завдань навчання та виховання дітей;
- формуванню вміння і навички реалізовувати професійні функції: конструктивну, мобілізуючу, організаторську, комунікативну та інформаційну;
- встановлювати та поглиблювати зв'язок теоретичних знань студентів з реальним навчально-виховним процесом, розвивати вміння використовувати їх під час вирішення конкретних навчальних і виховних ситуацій;
- формуванню у майбутніх учителів педагогічну майстерність під час виконання ними обов'язків вчителя-предметника, класного керівника, педагога-організатора та вихователя;
- формуванню навички підготовки і проведення уроків з фаху, позакласних навчальних і виховних заходів; реалізовувати творчий, дослідницький підхід до педагогічної діяльності;
- виробляти вміння встановлювати внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки, використовувати ефективні педагогічні технології, нові інформаційні засоби навчання; виробляти творчий, дослідницький підхід до педагогічної діяльності;
- виховувати у студентів національно-патріотичні, інтелектуальні, моральні, естетичні та інші якості, інтерес і любов до обраної професії, потребу в самоосвіті, виробляти творчий, навчально – і науково-дослідницький підхід до педагогічної

діяльності, виховання професійно значущих якостей особистості вчителя початкової школи та технологічної освіти;

–виховувати інтерес й любов до професії; закріплювати, поглиблювати та збагачувати знання в процесі вирішення педагогічних завдань;

14. В процесі педагогічної практики формуються професійно-педагогічні уміння:

–Здійснюється поточне та перспективне планування навчально-виховної роботи;

–Використовуються науково обґрунтовані форми, методи і засоби організації навчально-пізнавальної діяльності школярів, розвивається їх мислення, формуються навички самостійної роботи;

–Ведеться навчально-виховна робота;

–Ведеться спостереження і аналіз організації навчально-виховного процесу, вивчається передовий досвід і використовується у своїй діяльності;

–Аналізуються педагогічні ситуації;

–Проектується розвиток особистості і колективу, виходячи з урахування вікових та індивідуальних особливостей;

–Використовуються ефективні форми і методи виховної роботи з дитячими організаціями і об'єднаннями;

–Використовуються технічні і наочні засоби навчання та виховання, розробляються наочні посібники;

–Встановлюються педагогічно доцільні взаємовідносини з окремими учнями, педагогами, батьками.

15. Практика студентів проводиться відповідно до діючих Державних та галузевих стандартів вищої освіти.

II. Зміст практики

1. Освітньо-професійна програма підготовки фахового молодшого бакалавра галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 013 «Початкова освіта» з 2018-2019 н.р. визначає наступні види практичної підготовки та мінімальний навчальний час на кожен вид практики:

Види практичної підготовки	Кількість кредитів/ навчальних годин
Нормативна частина	27/810
Навчальна (польова) практика Практика з основ природознавства та краєзнавства	2/60
Навчальна (психолого-педагогічна) практика Спостереження за навчально-виховною роботою вчителя-класовода в перші дні дитини в школі	2/60
Педагогічна практика	
Позакласна та позашкільна виховна робота	6/180
Пробні уроки та заняття	10/300
Безперервна практика	7/210
Варіативна частина	5/150
Практика з додаткової кваліфікації	3/90
Навчальна практика в ЛОТ	2/60

Освітньо-професійна програма підготовки фахового молодшого бакалавра галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 014.10 «Середня освіта (Трудове навчання та технології)» визначає наступні види практичної підготовки та мінімальний навчальний час на кожен вид практики:

Навчальна практика	Кількість кредитів/ навчальних годин
Нормативна частина	7/210
Педагогічна практика Позакласна та позашкільна виховна робота	5/150
Навчальна (виробнича)	2/60

Варіативна частина	20/600
Навчальна практика	3/90
Практика з додаткової кваліфікації	
Навчальна практика в ЛОТ	2/60
Педагогічна практика	
Пробні уроки і заняття	8/240
Безперервна практика	7/210

2. Навчальний час, виділений на кожний вид практики, включає і самостійну роботу студентів по підготовці до неї.

3. Розподіл видів практики за семестрами здійснюється під керівництвом заступника директора з навчальної роботи та завідувача виробничої практики наприкінці поточного навчального року.

4. Перед безперервною практикою укладаються угоди з базами практик, проводяться семінари-практикуми, настановні конференції по підготовці студентів до цього виду практики.

III. Організація і керівництво педагогічною практикою

Заходи, пов'язані з організацією практики, визначаються наказом директора Коледжу. Наказ директора про проведення практики формує завідувач виробничою практикою не пізніше ніж за два тижні до початку практики. У наказі визначаються місце і терміни проведення практики, склад студентських груп, відповідальний керівник за організацію практики й методисти. Згідно з наказом перед початком практики керівник практики зобов'язується провести інструктаж з техніки безпеки зі студентами. Контроль за ходом практики та виконанням наказу директора покладається на заступника директора з навчальної роботи.

1. Директор педагогічного коледжу:

-забезпечує загальне керівництво і здійснює контроль за проведенням педагогічної практики;

-затверджує річний (семестровий) план практики;

-затверджує графіки проведення окремих видів практики;

-розглядає і затверджує звіти керівника педагогічною практикою.

2. Заступник директора з навчальної роботи:

–здійснює розподіл навчальних годин практики та відповідно до цього готує наказ;

–вносить на розгляд педагогічної та методичної рад питання проведення педагогічної практики та проходження студентами основних видів практики;

–здійснює контроль за загальним станом проведення практичної підготовки та оформленням документації викладачами-методистами та керівникам практики.

3. Завідувач виробничої практики:

– складає план проведення і розклад практики, графіки консультацій і доводить їх до відома викладачів і студентів та здійснює контроль за їх виконанням ;

– підбирає спільно з управлінням освіти бази для проведення педагогічної практики: школи і позашкільні установи; укладає угоди на їх проведення;

– до початку педагогічної практики організовує навчання всіх студентів правилам техніки безпеки;

– спільно з викладачами-методистами розподіляє групи практикантів по місцях практики, надає методичну допомогу, піклується про умови їх праці і побуту;

– здійснює методичне керівництво і контроль за діяльністю всіх осіб, що беруть участь в організації і проведенні педагогічної практики;

– контролює ведення документації по педагогічній практиці;

– вибірково відвідує уроки, виховні заходи, що проводяться студентами, здійснює заходи щодо усунення недоліків у проведенні практики;

– спільно з викладачами-методистами проводить конференції за підсумками практики;

- спільно з викладачами-методистами виставляє підсумкові оцінки за практику і представляє їх на затвердження педагогічній раді;
  - веде таблиць обліку робочого часу викладачів-керівників практики та працівників шкіл і позашкільних установ по керівництву практикою, готує накази та подає відповідні документи для здійснення оплати праці;
  - узагальнює матеріали і складає звіт по практиці.
4. Викладачі-методисти фахового коледжу (керівники групи практикантів):
- здійснюють інструктаж вчителів, вихователів і інших педагогічних працівників, що залучаються для роботи з практикантами;
  - розподіляють практикантів по робочих місцях, здійснюють методичне керівництво і контроль за їх педагогічною діяльністю;
  - спостерігають за роботою практикантів з дітьми, аналізують і оцінюють її за узгодженням з вчителями, педагогами-організаторами, вихователями;
  - спільно з педагогічними працівниками шкіл і позашкільних установ складають характеристики і виставляють оцінки (залік) практикантам;
  - складають встановлену звітність за підсумками практики.
5. Викладачі педагогіки і спеціалізованих методик:
- проводять показові уроки і заняття;
  - за узгодженням з вчителями і вихователями ГПД розподіляють між практикантами теми уроків і позакласних занять;
  - консультують практикантів, затверджують конспекти їх пробних уроків і занять в школі;
  - спостерігають за роботою практикантів, аналізують і оцінюють її;
  - беруть участь в конференціях з педагогічної практики.
6. Керівники шкіл і позашкільних навчальних закладів:
- забезпечують необхідні умови для успішного проведення практики і здійснюють загальне керівництво нею;
  - знайомлять практикантів з школою (позашкільною установою), плануванням учбово-виховної роботи, документацією, правилами внутрішнього розпорядку;
  - контролюють роботу вчителів з практикантами, вихователів і інших педагогічних працівників шкіл;
  - відвідують вибірково уроки і заняття практикантів і беруть участь в їх обговоренні;
  - беруть участь в конференціях за підсумками практики.
7. Педагоги-організатори шкіл:
- знайомлять практикантів з виховною роботою школи;
  - надають практикантам допомогу в проведенні виховної роботи;
  - беруть участь в складанні характеристик на практикантів і беруть участь в конференціях за підсумками практики.
8. Вчителі школи:
- знайомлять практикантів з плануванням навчально-виховної роботи;
  - проводять окремі показові уроки і заняття;
  - визначають теми уроків і позакласних занять практикантів, консультують їх, перевіряють конспекти майбутніх уроків і занять і дають згоду на їх проведення;
  - присутні на пробних уроках і заняттях, беруть участь в їх обговоренні і виставляють оцінок;
  - знайомлять практикантів з класною документацією (журнал, щоденники і ін.), залучають їх до індивідуальної роботи з учнями, до проведення гурткових занять;
  - складають характеристики на практикантів і беруть участь в конференції за підсумками практики.
9. Вчителі, що виконують обов'язки класних керівників:
- знайомлять практикантів зі складом класу, з особистими справами учнів, планом виховної роботи;
  - допомагають практикантам визначити виховні завдання і консультують їх при складанні плану окремих виховних заходів;

- залучають практикантів до проведення виховної роботи з учнями класу і до роботи з батьками;
- присутні на позакласних заняттях, що проводяться практикантами, і беруть участь в їх обговоренні;
- беруть участь в конференції за підсумками практики.

10. Вихователі груп продовженого дня:

- знайомлять практикантів зі складом групи, плануванням навчально-виховної роботи;
- знайомлять з методикою і залучають до проведення різних режимних моментів;
- надають допомогу при вивченні індивідуальних особливостей учнів;
- визначають теми позакласних занять з дітьми, консультують практикантів, перевіряють конспекти занять і дають згоду на їх проведення;
- присутні на пробних заняттях, беруть участь в їх обговоренні і виставляють оцінок;
- складають характеристики на практикантів і беруть участь в конференції за підсумками практики.

11. На студентів, які проходять педагогічну практику розповсюджуються законодавство України про працю та правила внутрішнього розпорядку освітньої установи (бази практики). Тривалість робочого часу студентів під час проходження виробничої практики регламентується законодавством України про працю.

IV. Обов'язки студентів педагогічного коледжу

В період проходження педагогічної практики практиканти зобов'язані:

- виконувати правила внутрішнього розпорядку, розпорядження адміністрації школи, позашкільного навчального закладу і керівників практики, стежити за суворим дотриманням правил техніки безпеки і охорони праці, бути прикладом ввічливості, організованості, дисциплінованості й працьовитості;
- виконувати всі види робіт, передбачених програмою педагогічної практики; ретельно готуватися до проведення дорученої навчально-виховної роботи з дітьми; складати конспекти або розгорнуті плани уроків і занять, погоджувати їх з вчителем (вихователем ГПД) і затверджувати у методиста педколеджу;
- бути присутнім на всіх уроках і заняттях, що відносяться до педагогічної практики, згідно з розкладом; активно брати участь в аналізі уроків і занять, вести щоденник практики по встановленій формі.

V. Бази практики

1. Базами для проходження практики є загальноосвітні школи, позашкільні навчальні заклади, які відповідають вимогам до баз практики, що закріплені відповідними документами Міністерства освіти і науки України, управління освіти і науки Черкаської обласної державної адміністрації. За погодженням з управлінням освіти вони закріплюються за педагогічним коледжем на 5 років. При підготовці спеціалістів за цільовими договорами бази практики можуть передбачатися у цих договорах.

2. З базою практики укладається договір про проведення практики студентів Коледжу. Даний договір має відповідати вимогам чинного законодавства України. Термін договору між базою практики та Коледжем складає 5 років.

3. З керівником бази практики, керівником практики від бази практики та працівниками баз практики кожного навчального року укладається трудова угода на керівництво практикою студентів Коледжу, на основі якої здійснюється оплата праці працівників баз практики.

4. Укладання угод, передбачених пунктом 3 даного розділу, проводиться організаторами практики (керівником виробничої практики Коледжу та керівником навчальної установи).

5. Студенти можуть самостійно за погодженням з керівництвом Коледжу обирати для себе базу практики при проходженні безперервної педагогічної практики (за умови забезпечення цією базою виконання програми практики та укладання договору).

6. Оплата праці працівників баз практики може здійснюватись за такими видами практики:

- Педагогічна практика (позакласна та позашкільна виховна робота).
- Педагогічна практика (навчально-виховна – пробні уроки та заняття).
- Навчальна (психолого-педагогічна) практика (спостереження за навчально-виховною роботою вчителя-класовода в перші дні дитини в школі).
- Практика в літніх оздоровчих таборах.
- Безперервна педагогічна практика.

VI. Матеріальне забезпечення практики

1. Витрати на практику студентів Коледжу входять складовою частиною в загальні витрати на підготовку спеціаліста. Розмір витрат на практику визначається кошторисом-калькуляцією, що розробляється заступником директора з навчальної роботи та бухгалтерією Коледжу на навчальний рік.

2. Основними статтями кошторису-калькуляції можуть бути:

- оплата праці керівників практики;
- разові витрати на організацію і проведення підсумків практики (укладання договору, проведення інструктажів, вибір місця практики, перевірка звітної документації та інше);
- оплата відряджень викладачам-керівникам практики.

3. Оплата праці керівникам практики проводиться з наступного розрахунку:

3.1. Працівникам баз практики:

3.1.1. За керівництво практикою «Спостереження за навчально-виховною роботою вчителя-класовода в перші дні дитини в школі» (на підгрупу):

- учителю школи 15 годин (за проведення уроків та аналіз); при дистанційному керівництві практикою – оплата за консультацію студента – 0,25 години.

3.1.2. За керівництво практикою «Позакласна та позашкільна виховна робота»:

- учителю школи – 1 година за кожне заняття (за підготовку та аналіз). На період запровадження дистанційного навчання вчителю школи оплачується 0,5 години за надання он-лайн консультації з підготовки до проведення позакласного заняття.

3.1.3. За керівництво практикою «Пробні уроки та заняття»:

- учителю школи за показовий урок чи заняття – 1 година (за підготовку та аналіз);
- учителю школи за кожен пробний урок чи заняття – 2 години. На період запровадження дистанційного навчання вчителю школи оплачується 1 година за надання он-лайн консультації з підготовки до проведення пробного уроку, ГПД та виховного заняття.

3.1.4. За керівництво всіма видами практики директору (заступнику директора) школи виплачується по 1 годині за кожного практиканта.

3.4. Оплата за керівництво практики викладачам Коледжу здійснюється в наступних розмірах:

3.4.1. За керівництво практикою «Спостереження за навчально-виховною роботою вчителя-класовода в перші дні дитини в школі»: - 15 годин на підгрупу (за спостереження і аналіз); при дистанційному керівництві практикою – оплата за консультацію та перевірку документації студента – 0,5 години.

3.4.2. За керівництво практикою «Позакласна та позашкільна виховна робота» викладачам коледжу:

- база 9 класів:

у 3 семестрі – 2 години за студента (за одне пробне виховне заняття)

у 4, 5 семестрах – 4 години за студента (за два пробні заняття).

3.4.3. За керівництво практикою «Пробні уроки та заняття» викладачам коледжу:

- база 9 класів у 6, 7 семестрах – 3 години за кожен пробний урок чи заняття;

– 4 години за спарений урок з трудового навчання – спеціальність 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології);

- 3.4.4. За керівництво практикою «Навчальна (польова) практика з основ природознавства та краєзнавства» - 30 годин на одну групу (підгрупу).

- 3.4.5. За керівництво практикою в літніх оздоровчих таборах (спостереження, письмовий аналіз та перевірку документації студента – практиканта під час практики на базі практики – не більше 4-х годин на одного студента в тиждень.

– За перевірку документації за підсумками практики в ЛОТ – 1 година за одного студента

3.4.6. За керівництво безперервною практикою студентів:

– за спостереження, письмовий аналіз та перевірку документації студента-практиканта під час практики на базі практики – не більше 4 годин на одного студента в тиждень;

- за перевірку документації за підсумками практики – 1 година за одного студента.

3.4.7. За показові уроки чи заняття:

- за кожен проведений показовий урок чи заняття в школі викладачу оплачується 2 години (підготовка, проведення та аналіз);

VII. Зміст та завдання основних видів практики

1. «ПОЗАКЛАСНА ТА ПОЗАШКІЛЬНА ВИХОВНА РОБОТА»

Важливим компонентом професійної підготовки вчителя початкової школи є педагогічна практика, перший вид якої позакласна та позашкільна виховна робота. Вона проводиться на II-III курсах і дає студентам реальну можливість випробувати свої сили у навчанні школярів та в організації виховної роботи в класі.

Задачі практики:

– оволодіння практичними вміннями вести позанавчальну виховну роботу з дітьми в класі;

– накопичення уявлень про характер і зміст позанавчальної виховної діяльності і функціональні обов'язки вчителів, класоводів;

– вивчення специфіки організації позакласної виховної роботи в умовах різного типу шкіл;

– оволодіння методами і прийомами вивчення вікових й індивідуальних особливостей школярів та шкільного колективу.

Уміння і навички, якими повинні оволодіти студенти:

– вести спостереження за поведінкою учнів та мірами впливу учителя на їх поведінку;

– вести записи власних спостережень в щоденнику педагогічної практики;

– використовувати спеціальні методики для вивчення вікових та індивідуальних особливостей учнів молодшого шкільного віку;

– аналізувати виховні заняття, користуючись схемами та пам'ятками;

– користуючись науково-популярною, методичною літературою, відібрати матеріал до заняття, оформляти конспекти;

– використовувати ТЗН, різні види наочних посібників.

2. НАВЧАЛЬНА (ПОЛЬОВА) ПРАКТИКА З ОСНОВ ПРИРОДОЗНАВСТВА ТА КРАЄЗНАВСТВА

Метою навчальної (польової) практики з основ природознавства та краєзнавства є:

– підготовка студентів до комплексного вирішення завдань вивчення природничих явищ і закономірностей природи;

– удосконалення вміння проводити фенологічні спостереження та описувати їх;

– формування навичок роботи в польових умовах, формування работок, клумб, догляду за квітами, проведення пересадки і перевалки їх, навички проведення екскурсій;

– вміння оформляти звіти про них, працювати з інструкціями-пам'ятками, навички збору насіння квітів, лікарських рослин, введення щоденників-спостережень та звітів.

Під час проходження практики студенти оволодівають прийомами та методами природоохоронної діяльності. Виробляють вміння і навички проведення спостережень і

екскурсії з учнями початкових класів в природі, що сприяє формуванню професійної підготовки вчителя початкових класів.

Під час практики студенти отримують практичні уявлення про більшість природних процесів та їх взаємозв'язок, вчать констатувати факти, аналізувати природні явища і, спираючись на самостійні спостереження в природі, узагальнювати бачене і робити висновки.

У ході практики діяльність студентів організовується за наступними напрямками:

- проведення екскурсій в природу за планом практики;
- теоретична підготовка студентів до екскурсій;
- формування вмій і навичок оформлення звітів про екскурсію;
- виконання творчих завдань за планом викладача (підбір віршів, загадок, оформлення презентацій);
- набуття практичних вмій і навичок оформлення квітників та рабатов;
- формування навичок пересадки та перевалки квітів;
- формування навичок збору лікарських рослин та зберігання їх;
- формування вміння розрізняти одно-, дво- та багаторічні рослини;
- розвиток навичок догляду за деревами, кущами та квітниками;
- розвиток навичок організації суспільно-корисної праці з учнями в природі;
- формування навичок організації індивідуальної та групової роботи з учнями молодшого шкільного віку під час екскурсій та роботи на шкільній навчально-дослідній ділянці.

Завдання практики:

- розвивати навички планування екскурсій в природу;
- виробляти і розвивати вміння працювати на шкільній навчально-дослідній ділянці;
- формувати організаторські уміння з організації суспільно-корисної праці;
- розвивати та формувати життєві та природничі компетенції учнів;
- виробляти вміння проводити і оформляти фенологічні спостереження, вести щоденники спостережень, проводити хвилинки спостережень;
- формувати навички прикладного застосування практичних знань;
- удосконалення вмій і навичок працювати з науково-природничою літературою;
- удосконалення вмій працювати з Інтернет-ресурсами, виконувати творчі завдання за природничою тематикою, оформляти презентації;
- розвивати уміння складати конспект уроку-екскурсії;
- розвивати уміння доглядати за кімнатними квітами, як необхідним інтер'єром класної кімнати;
- розвивати знання про Червону книгу України та рідного краю;
- виховувати інтерес до природи та бажання її охороняти.

3. НАВЧАЛЬНА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

«Спостереження за навчально-виховною роботою вчителя-класовода в перші дні дитини в школі»

Мета практики: ознайомлення студентів із своєрідністю періоду адаптації дитини до нових умов протягом першого тижня її перебування в школі.

Завдання практики: ознайомити майбутніх вчителів з наступними видами діяльності:

- порядок та методика комплектування перших класів;
- проведення свята знань;
- ознайомлення зі змістом, організацією та особливостями проведення уроків в перші дні навчання;
- ознайомлення із методами визначення рівня підготовленості дитини до школи (усне мовлення, читання, письмо, рахування); її уявлень про явища природи та суспільного життя ;
- ознайомлення із особливостями організації перших днів занять (розміщення дітей за партами в залежності від їх зросту, особливостей зору, слуху; прищеплення санітарно-

гігієнічних навичок під час читання, письма; знайомство дітей зі школою, з класом, правилами поведінки в навчальному закладі та ін.);

– ознайомлення зі своєрідністю роботи з батьками першокласників.

Під час практики студенти виступають у ролі спостерігачів та помічників учителя першого класу.

У зміст практики входить:

– спостереження за організацією навчально-виховного процесу в перші дні навчання дитини;

- надання допомоги вчителю в підготовці до зустрічі першокласників;

– виявлення рівня знань, умінь, навичок першокласників;

– надання допомоги вчителю у виготовленні наочних посібників, проведенні перерв, прийому та відправленню дітей додому;

– участь в проведенні перших батьківських зборів.

4. ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА ПРОБНІ УРОКИ І ЗАНЯТТЯ

1. **Мета практики:** поглибити і закріпити теоретичні знання, одержані студентами при вивченні педагогіки, психології, шкільної гігієни та окремих методик, вчити застосовувати їх в навчально-виховній роботі з учнями.

2. **Завдання практики:**

1) Підготувати практикантів до проведення різних типів уроків та позакласних занять з окремих предметів.

2) Вчити добирати та доцільно використовувати на уроці активні форми і методи роботи з молодшими школярами.

3) Спостерігати і аналізувати навчально-виховний процес.

4) Вивчати вікові й індивідуальні особливості та здійснювати індивідуальний підхід до окремих учнів.

5) Вести щоденник педагогічної практики.

6) Розвивати любов до педагогічної професії, стимулювати прагнення до вивчення педагогічних дисциплін і удосконалення педагогічних здібностей з метою підготовки до творчого вирішення навчально-виховних завдань.

3. **Уміння і навички**, якими повинні оволодіти студенти в ході пробної педагогічної практики:

1) Працювати з навчальними програмами, підручниками, посібниками, методичною літературою.

2) Творчо відбирати матеріал до уроків і занять, розробляти конспекти.

3) Проводити різні типи уроків та занять.

4) Самостійно перевіряти знання, уміння і навички, виставляти оцінки за усні, письмові відповіді, контрольні й домашні роботи. Закріпити норми оцінювання діяльності учнів.

5) Здійснювати диференційне навчання, індивідуальний підхід.

6) Доцільно розподіляти час на основні структурні етапи уроку.

7) Добирати та самостійно виготовляти наочні посібники, роздатковий матеріал, використовувати інформаційно-комунікаційні технології.

8) Розподіляти свою увагу та керувати увагою учнів.

9) Дотримуватися вимог шкільної гігієни при підготовці й проведенні уроку.

10) Вміти прореагувати на спонтанні порушення режимних і навчальних вимог (запізнення, невиконання домашніх завдань та інше).

11) Організувати активний відпочинок на перерві.

12) Вести ділову документацію (класний журнал, щоденник).

4. В період педагогічної практики (6-7 семестри) студенти III-IV курсів спеціальності 013 Початкова освіта проводять 14 пробних уроків, 1 урок додаткової кваліфікації (англійська/інформатика/організатор) та 1 заняття додаткової кваліфікації «Вихователь»:

українська мова/ читання – 2/1 год.;

математика – 3 год.;

іноземна мова – 1 год. (1 + додаткова кваліфікація);

інформатика – 1 (1+ додаткова кваліфікація);

фізкультура – 1 год.;

мистецтво – 1/1 год.;

технології – 1 год.;

я досліджую світ – 2 год.;

виховні години – 1 год. (додаткова кваліфікація – організатор);

ГПД – 1 год. (додаткова кваліфікація – вихователь).

Студенти III-IV курсів спеціальності 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології) проводять 10 пробних уроків та 4 заняття додаткових кваліфікацій:

трудове навчання – 1 год (1 пара) та технології – 4 год;

креслення – 1 год.;

інформатика – 2 год. (додаткова кваліфікація);

фізкультура – 2 год. (додаткова кваліфікація);

ГПД – 1 год. (додаткова кваліфікація – вихователь);

виховні години – 1 год. (додаткова кваліфікація – вихователь).

5. В період педагогічної практики (6-7 семестри) здобувачі освіти за скороченим терміном навчання (1р. 10міс.) освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра спеціальності 013 Початкова освіта проводять 8 пробних уроків, 2 уроки додаткової кваліфікації (англійська//організатор) та 1 заняття додаткової кваліфікації «Вихователь»:

українська мова/ читання – 1 год.;

математика – 1 год.;

іноземна мова – 1 год. (1 + додаткова кваліфікація);

інформатика – 1;

фізкультура – 1 год.;

мистецтво – 1/1 год.;

я досліджую світ – 1 год.;

виховні години – 1 год. (додаткова кваліфікація – організатор);

ГПД – 1 год. (додаткова кваліфікація – вихователь).

Здобувачі освіти за скороченим терміном навчання (1р. 10 міс.) освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра спеціальності 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології) проводять 5 пробних уроків та 4 заняття додаткових кваліфікацій:

трудове навчання – 1 год (1 пара) та технології – 2 год;

креслення – 1 год.;

інформатика – 1 год. (додаткова кваліфікація);

фізкультура – 1 год. (додаткова кваліфікація);

ГПД – 1 год. (додаткова кваліфікація – вихователь);

виховні години – 1 год. (додаткова кваліфікація – вихователь).

6. В процесі практики «Пробні уроки в школі» практиканти:

1) Знайомляться з організацією навчально-виховного процесу в школі, правилами внутрішнього розпорядку, режимом навчально-виховного закладу, роботою окремих вчителів і вихователів, календарним і тематичним плануванням, матеріальною базою початкових класів, груп продовженого дня.

2) Спостерігачі аналізують уроки та заняття, які проводять студенти підгрупи.

3) Організують активний відпочинок учнів на перерві.

4) Ведуть щоденник педагогічної практики.

7. **Обов'язки методиста – керівника практики:**

1) Забезпечує чіткість виконання розкладу пробних уроків і занять відповідно до фаху.

2) Здійснює інструктаж учителів по наданню методичної допомоги студентам у підготовці до практики.

3) Консультує студентів, перевіряє і затверджує конспекти.

4) Відвідує пробні уроки і заняття, бере участь в їх обговоренні і виставленні оцінок.

5) Несе відповідальність за якість проведення практики по предмету, який викладає.

6) Звітується за педагогічну практику.

7) Веде щоденник практики устанавленого зразка.

8) Своєчасно проводить записи в журналі педагогічної практики (на наступний день).

8. **Обов'язки практиканта:**

1) Практикант підпорядковується правилам внутрішнього розпорядку школи, розпорядженням адміністрації і керівників практики, з'являється в школу не пізніше ніж за 10 хвилин до початку уроку. У випадку не виконання вимог, пред'явлених практиканту, він може бути усунений від проходження практики.

2) Практикант зобов'язаний бути присутній на всіх видах практики згідно з розкладом, брати активну участь в аналізі уроків і занять, вести щоденник практики за встановленою формою.

3) На період практики один зі студентів підгрупи призначається старостою. Староста підгрупи веде щоденник підгрупи по відвідуванню і проведенню педагогічної практики, встановлює в підгрупі графік чергування практикантів на перервах для організації дозвілля з дітьми.

4) Студент-практикант зобов'язаний вчасно звітуватися за практику, акуратно і змістовно оформляти документацію.

9. Обов'язки вчителя школи:

1) Знайомить практикантів з плануванням навчально-виховної роботи.

2) Визначає теми уроків і позакласних занять практикантів, консультує, перевіряє конспекти уроків, дає згоду на їх проведення.

3) Присутній на пробних уроках і заняттях, бере участь в їх обговоренні і виставленні оцінок.

4) Знайомить студентів з методикою перевірки зошитів, залучає до індивідуальної роботи з учнями, виготовлення наочних посібників.

5) Бере участь в інструктивних нарадах, зборах, конференціях з питань педагогічної практики.

5. Практика в літніх оздоровчих таборах

Студенти, які направляються на практику в літній (пришкільний чи заміський) оздоровчий табір, виконують обов'язки вожатого загону, помічника вихователя, керівника гуртка, інструктора з фізичного виховання та ін.

Тривалість літньої педагогічної практики становить 2-3 календарні тижні.

Процес підготовки студентів до проходження педагогічної практики в літніх оздоровчих таборах передбачає 3 етапи.

1. Опанування навчального практичного курсу «Практикум в літніх оздоровчих таборах».

2. Проведення настановчої конференції з питань організації й проходження педагогічної практики в ЛОТ.

3. Надання інформаційних матеріалів, методичних рекомендацій, індивідуальних та групових консультацій в процесі підготовки та проходження практики.

1. Цілі і завдання практики

Мета педагогічної практики у літньому оздоровчому таборі – набуття студентами досвіду самостійної організації життя та діяльності дитячого колективу, оволодіння методикою виховної роботи з школярами в умовах літніх канікул.

Завдання практики

– виховання у студентів стійкого інтересу до майбутньої професії, бажання самостійно оволодіти основами педагогічної майстерності;

– формування і розвиток педагогічних навичок професійної спрямованості, організації студентів на вміння втілити загальні ідеї виховання і розвитку у конкретних ситуаціях;

– формування творчості у виховній роботі з школярами, оволодіння методикою роботи з дітьми, засобами взаємозв'язку краєзнавчого, історико-культурного підходу;

– оволодіння студентами методикою виховної роботи з школярами одновікових та різновікових угруповань, створення умов для самореалізації особистості дитини в нестандартних ситуаціях оздоровчих таборів, дворових майданчиків та інших позашкільних установ.

Процес проходження педагогічної практики у літніх оздоровчих таборах передбачає:

1. Ознайомлення з правами та обов'язками вожатих, правилами техніки безпеки та поведінки на території табору, в лісі, на воді, в транспорті тощо.

2. Організацію прийому дітей, ознайомлення з складом загону, перевірку готовності до перебування в оздоровчому таборі, бесіди з батьками.

3. Визначення мети та завдань виховної роботи з дітьми в умовах оздоровчого табору; планування роботи загону на табірну зміну і на кожен день з урахуванням інтересів, вікових та індивідуальних особливостей дітей.

4. Організацію різноманітної діяльності за визначеними формами виховання (згідно плану роботи загону, табору на зміну):

5. Створення тимчасового дитячого колективу, поєднання колективної, групової та індивідуальної роботи з дітьми; встановлення педагогічно доцільних стосунків з дітьми в умовах оздоровчого табору.

6. Оформлення звітної документації:

2. Зміст практики

2.1. Індивідуальні завдання.

- Розробка методики проведення «вогника» знайомства для колективів різного віку.
- Підготовка сценарію концерту – творчої презентації колективу вихователів.
- Підготовка маршрутів та критеріїв оцінок для станцій «Веселих стартів».
- Розробка умов конкурсу на захист кращої пропозиції до плану роботи.
- Визначення ідеї, назви, змісту проведення нових форм організації діяльності вихованців, що можуть увійти до плану роботи табору.
- Оформлення кількох варіантів путівки дня.
- Розробка плану та методики проведення типових табірних днів-свят.
- Підготовка тематики та плану проведення спортивного свята.
- Укладання переліку ігор, доцільних для проведення в організаційний період роботи табору.
- Укладання переліку інтелектуальних ігор для дітей певного віку.
- Укладання переліку рухливих ігор.
- Укладання переліку «тихих» ігор у приміщенні.
- Розробка методики проведення Дня Української вишиванки, Дня Козацької слави, Дня Сорочинського ярмарку.
- Оформлення стінної газети загону.
- Укладання сценарію тематичного дня.
- Укладання відеотеки фільмів для перегляду у літньому оздоровчому таборі.
- Укладання фонотеки для музичного супроводу режимних моментів.
- Укладання фонотеки для музичного супроводу виховних заходів.
- Підготовка наочності з правил техніки безпеки у літньому оздоровчому закладі.

3. Форми і методи контролю

Безпосередній контроль за роботою практикантів здійснює старший вихователь табору:

1. Проводить інструктаж з питань проходження практики, правил внутрішнього розпорядку, техніки безпеки, охорони життя і здоров'я дітей.
2. Знайомить студентів з дитячим колективом, плануванням навчально-виховної роботи з ними.
3. Надає консультації по складанню планів-конспектів, перевіряє і погоджує їх.
4. Щоденно спостерігає і аналізує роботу практиканта.
5. Надає методичну допомогу в підготовці та проведенні окремих заходів, різних видів робіт.
6. У кінці практики старший вихователь та директор табору складають характеристику на кожного практиканта, яка затверджується підписом директора табору і печаткою.

У характеристиці відзначається:

1. Прізвище, ім'я, по батькові студента. Назва табору, в якому проходив літню педагогічну практику, дата.
2. Готовність студента до проведення практики.
3. Знання практикантом змісту, форм і методів роботи з дітьми різного віку, вміння реалізувати їх у практичній діяльності.
4. Вміння планувати роботу. Виконання складеного плану виховної роботи.
5. Підхід до дітей, вміння організувати і зацікавити дитячий колектив.
6. Рівень виконання завдань виховної роботи в загоні.
7. Забезпечення дисципліни у загоні та охорони здоров'я і життєдіяльності дітей.
8. Життєва позиція практиканта, його дисциплінованість, ставлення до праці.
9. Позитивні сторони та основні прогалини в педагогічній підготовці практиканта.
10. Побажання, рекомендації, поради для студента-практиканта.
11. Загальна оцінка за літню педагогічну практику ("5", "4", "3", "2").

Контроль за результатами проходження студентом літньої педагогічної практики здійснює методист з педагогічної практики.

В звітний період (визначається заступником директора з навченої-виховної роботи) методист з педагогічної практики приймає й перевіряє звітну документацію.

Після представлення й перевірки звітної документації відбувається захист результатів педагогічної практики в ЛОТ.

Захист відбувається перед комісією у складі:

- заступника директора з навчально-виховної роботи;
- завідувача кафедри педагогіки і психології;
- організатора практики;
- методиста з педагогічної практики.

Захист результатів педагогічної практики в ЛОТ є обов'язковим для всіх студентів і оцінюється відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів Комунального вищого навчального закладу «Корсунь-Шевченківський педагогічний коледж ім. Т.Г.Шевченка Черкаської обласної ради».

4.Вимоги до звіту

При написанні звіту про проходження педагогічної практики в літньому оздоровчому таборі слід визначити наступне:

1. В якому оздоровчому таборі та ким працював, час перебування у таборі.
2. Умови роботи в оздоровчому таборі.
3. Зміст проведеної роботи:

– перші дні в таборі, зустріч дітей, планування роботи, підготовка до свята відкриття табірної зміни та участь практиканта в ньому; перші враження і труднощі у роботі;

– екскурсії, походи і подорожі, натуралістична і краєзнавча робота, участь практиканта в ній;

– оздоровча і фізкультурно-спортивна робота (змагання, ігри, свята), участь практиканта при проведенні цих заходів;

- екологічна робота;
- робота гуртків.

4. Короткий аналіз своєї роботи:

– чого навчився на практиці (яких знань, умінь і навичок набуто);

– які взаємини склалися з дітьми в загоні, педагогічним колективом;

– як змінилися особистісні якості практиканта;

– що допомагало Вам у роботі з дітьми;

– яких знань, вмінь і навичок не вистачало Вам у роботі з дітьми;

– які виявлено труднощі та прогалини у підготовці до роботи з дітьми в літньому оздоровчому таборі.

5. Висновки і Ваші пропозиції щодо вдосконалення організації педагогічної практики в оздоровчому таборі та підготовки до неї.

Звіт про проходження літньої педагогічної практики складається студентом і друкується (14 шрифт, інтервал 1,5). Він затверджується підписом керівника та печаткою оздоровчого табору або школи.

5.Підтвердження підсумків практики

Підтвердженням проходження практики є перелік документів, що засвідчують діяльність студента в якості вожатого загону (помічника вихователя, керівника гуртка, інструктора з фізичного виховання).

До основних звітних документів належать:

- 1) план-мережа загону;
- 2) плани - путівки дня;
- 3) сценарії двох виховних заходів;
- 4) педагогічний щоденник;
- 5) психолого-педагогічна характеристика дитячого колективу;
- 6) педагогічне осмислення та аналіз досвіду своєї педагогічної діяльності;
- 7) оформлення звіту про педагогічну практику.

6. БЕЗПЕРЕРВНА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 013 ПОЧАТКОВА ОСВІТА

Безперервна практика є комплексним по суті й змісту діяльністю студента завершальним етапом практичної підготовки майбутнього вчителя і проводиться на випускному курсі у відповідності з навчальним планом. До неї допускаються студенти, які успішно виконали програми всіх попередніх педагогічних практик.

Метою безперервної педагогічної практики є оволодіння студентами уміннями, навичками самостійної навчально-виховної роботи в початкових класах, а також визначення рівня їх готовності до професійно-педагогічної діяльності.

Завдання безперервної педагогічної практики:

– формувати навички практичного застосування різних методів науково-педагогічного дослідження: спостереження за навчально-виховною діяльністю вчителя класу, вивчення шкільної документації, аналіз результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів тощо;

– удосконалювати навички організації та проведення різних типів уроків у початковій школі;

– розвивати уміння застосовувати різні методи, прийоми, способи включення молодших школярів в активну навчально-пізнавальну діяльність;

– формувати досвід застосування в педагогічній діяльності елементів сучасних освітньо-виховних технологій: диференційоване навчання, інтерактивне навчання, проектна технологія тощо;

– формувати навички організації різних видів індивідуальної та групової роботи з молодшими школярами;

– узагальнювати знання студентів про критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів, формувати навички діагностики та вимірювання рівня знань, умінь і навичок молодших школярів;

– формувати досвід практичної реалізації в ході уроку сучасних принципів навчання;

– формувати навички реалізації цілей освіти;

– розвивати уміння щодо організації, підготовки та проведення батьківських зборів;

– формувати досвід участі в роботі педагогічної ради школи, засіданні методичного об'єднання вчителів початкових класів;

– удосконалювати навички ведення професійно-педагогічної документації.

Під час безперервної педагогічної практики студент має можливість реалізувати такі форми методичної роботи:

– опрацювання психолого-педагогічної літератури;

– вивчення досвіду роботи кращих вчителів школи;

– добір психолого-педагогічної та методичної літератури певної тематики;

– створення мультимедійних презентацій до засідання методичного об'єднання вчителів початкових класів;

– підготовка виставкового матеріалу до педагогічної ради;

– виступ з повідомленням на засіданні методичного об'єднання вчителів початкових класів.

Безперервна педагогічна практика є дієвим шляхом комплексного моніторингу рівня сформованості професійно-педагогічної компетентності випускників. Тому після проходження практики майбутні вчителі проходять діагностування, що визначає реальний рівень розвитку своїх професійних якостей та вмінь.

Теоретична компетентність:

– система знань з психології про розвиток молодших школярів, вікові особливості протікання психічних процесів у дітей молодшого шкільного віку, провідну діяльність, психо-фізіологічні вимоги до організації навчально-виховного процесу;

– комплекс теоретичних знань про закономірності, принципи, методи, прийоми, засоби, форми сучасного навчання, освітні педагогічні технології, можливості їх реалізації в початковій школі;

– комплекс теоретичних знань про головну мету сучасного виховання, зміст, завдання, напрямки формування та розвитку особистості молодшого школяра, розуміння сутності методів, прийомів, форм організації виховної роботи;

– знання про форми взаємодії школи і сім'ї;

– комплекс знань з різних методик викладання навчальних предметів в початковій школі; знання про способи подолання різних видів конфліктів, прийоми запобігання їх виникнення.

Практично-методична компетентність передбачає становлення у майбутніх вчителів початкових класів проєктувальних, гностичних, організаційних, дидактичних, сугестивних, процесуальних, конструктивних, комунікативних умінь.

Проєктувальні уміння:

– уміє здійснювати перспективне й тижневе планування власної роботи й діяльність учнів класу;

– виявляє самостійність та ініціативність при плануванні навчальних і позакласних занять з фаху.

Конструктивні уміння:

– уміє визначити й обґрунтувати мету, зміст, методи й прийоми навчання;

– уміє скласти розгорнутий конспект, при цьому виявляє самостійність та ініціативність;

– уміє визначити зміст позакласного заходу з фаху відповідно до рівня психофізіологічного розвитку дитини, дібрати відповідний матеріал і змодельовати форму заходу.

Процесуальні уміння:

– вільно володіє матеріалом уроку, не припускається мовленнєвих помилок;

– уміє використовувати на уроках та в позакласних заходах різні методи активізації пізнавальної діяльності учнів;

– володіє вміннями оцінювати рівень знань, умінь і навичок учнів відповідно до чинних норм.

Гностичні уміння:

– уміє здійснювати аналіз відвіданих уроків з різних аспектів;

– уміє аналізувати позакласні виховні заходи з фаху, які проводять інші студенти;

– уміє аналізувати власну діяльність, оцінювати результативність проведеного уроку, позакласного заходу і вносити необхідні корективи;

– уміє оформити конспект залікового заходу згідно з чинними вимогами.

Комунікативні уміння:

– безконфліктно спілкується;

– має бездоганне літературне мовлення (на уроках і в позаурочних ситуаціях);

– уміє правильно реагувати на зауваження, що виникають у процесі діяльності.

Організаційні уміння:

– провів необхідну кількість уроків і позакласних заходів;

– вчасно здав належним чином оформлену документацію за педпрактику;

– брав активну участь в обговоренні результатів педпрактики на підсумковій конференції.

Особистісна компетентність студента-практиканта:

– становлення моральних рис і якостей студента;

– відповідальність та ініціативність при виконанні завдань педагогічної практики;

– становлення професійних мотивів діяльності студента;

– гуманне та толерантне ставлення до дітей;

– розуміння значення вчителя в становленні особистості молодшого школяра;

– рівень сформованості культури поведінки практиканта;

– рівень сформованості культури спілкування студента-практиканта;

– творчість та креативність при виконанні завдань педагогічної практики.

Відповідно до вказаних критеріїв визначається початковий, середній, достатній, високий рівень сформованості професійних знань, умінь та навичок студентів-практикантів.

Обов'язки студентів у ході безперервної педагогічної практики

– Студент повинен бути в школі кожного дня не менше 6 годин.

– Студент повинен своєчасно виконувати всі види робіт, передбачені програмою педагогічної практики.

–У період практики повинен проявляти високу активність, глибокий інтерес і любов до дітей, педагогічної професії, бути прикладом організованості та дисциплінованості.

–У ході практики студент веде педагогічний щоденник, в якому складає плани-конспекти уроків і занять.

–Практикант дотримується правил внутрішнього розпорядку школи, розпоряджень адміністрації школи та керівників практики. У випадку невиконання вимог, що висуваються до практиканта, він може бути знятий з практики.

–Студент, знятий з практики або діяльність якого визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав навчальний план.

5.1 Педагогічна практика з додаткової кваліфікації «УЧИТЕЛЬ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ»

Обов'язки практиканта на посаді вчителя іноземної мови:

Протягом перших двох днів практики студент спостерігає уроки англійської мови, проведені вчителем в тих класах, в яких буде проходити практику.

Протягом 6 тижнів безперервної педагогічної практики студент повинен провести 30 уроків з іноземної мови, 1 заліковий урок та 1 виховне заняття. Теми навчально-виховних занять визначаються відповідно до календарно-тематичного планування.

Під час практики студент:

- відвідує уроки іноземної мови досвідчених вчителів;
- продовжує проводити уроки іноземної мови у класі;
- проводить бесіди про Англію, США, Німеччину, Францію, про традиції і звичаї країн, мова яких вивчається;
- проводить заочні подорожі до Британії, США, Німеччини та Франції;
- інсценізує з учнями казки іноземною мовою;
- розучує з дітьми пісні та вірші іноземною мовою.

Вчитель іноземної мови керує практикою студента з додаткової спеціалізації, оцінює проведені заходи, пише характеристику на практиканта і виставляє студенту оцінку за практику з додаткової кваліфікації, яка підтверджується печаткою і підписом директора школи.

Практикант здає в у Коледж керівнику практики з додаткової спеціалізації таку документацію:

- Плани-конспекти 30 навчальних занять з іноземної мови.
  - План-конспект залікового уроку та його електронний варіант.
  - План-конспект виховного заняття з іноземної мови.
  - Табель обліку результатів роботи практиканта з додаткової кваліфікації.
  - Звіт про практику.
  - Характеристика з додаткової спеціалізації з оцінкою, підписана керівником практики з додаткової спеціалізації та директором школи і завірена печаткою.
- Звітні документи подаються керівникові практики впродовж 2 днів по її закінченні.

5.2 Практика з додаткової кваліфікації «УЧИТЕЛЬ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ»

Обов'язки практиканта на посаді вчителя інформатики:

– Протягом перших двох днів практики студент спостерігає 2 уроки інформатики, проведені вчителем в тих класах, в яких буде він проходити практику.

– Протягом 6 тижнів безперервної педагогічної практики студент повинен провести 30 уроків з інформаційних технологій, 1 заліковий урок та 1 виховне заняття. Теми навчально-виховних занять визначаються відповідно до календарно-тематичного планування.

Під час практики студент:

- самостійно готує і проводить уроки, позакласні заняття та інтегровані уроки;
- застосовує різні програми для ЕОМ (навчальні, контролюючі, ігрові, прикладні) на різних етапах уроку;

- проводить різну позакласну роботу з предмета інформатики;
  - проводить уроки початкової школи (математика, українська мова, природознавство, малювання тощо) з використанням комп'ютерної техніки;
  - організовує гурток з інформатики з метою поглибленого ознайомлення школярів з ЕОМ;
  - веде шкільну документацію;
  - забезпечує готовність комп'ютерів до роботи на уроці;
  - налагоджує комп'ютерну техніку та реагує на пошкодження чи збої в роботі;
  - створює методичне забезпечення до уроків інформатики;
  - використовує різні форми уроку, кращий досвід вчителів інформатики у роботі.
- Практикант здає в Коледж керівнику практики з додаткової кваліфікації таку документацію:

- 1) Зошит з тематичним планом.
- 2) Плани-конспекти 30 проведених занять, підписаних викладачем інформаційно-комунікаційних технологій (16 занять).
- 3) План-конспект залікового уроку на аркушах А4 підписані викладачем інформаційно-комунікаційних технологій та методистом та їх електронний варіант.
- 4) 1 план-конспект позакласного заходу з інформатики, підписаного вчителем інформатики та класоводом.
- 5) 1 план-конспект інтегрованого уроку на аркушах А4, підписаного вчителем інформаційно-комунікаційних технологій та вчителем-предметником.
- 6) Табель з оцінками та аналізом за кожний проведений урок.
- 7) Звіт проходження практики з інформатики в окремому зошиті.
- 8) Характеристику, написану викладачем інформатики та завірену директором школи (підписом та печаткою).

Звітні документи подаються керівникові практики впродовж 2 днів по її закінченні.

5.3 Педагогічна практика з додаткової кваліфікації «ОРГАНІЗАТОР РОБОТИ З УЧНІВСЬКИМИ ОБ'ЄДНАННЯМИ»

Під час проходження безперервної практики (6 тижнів) студенти додаткової кваліфікації «Організатор роботи з учнівськими об'єднаннями» останні 2 тижні проходять практику з додаткової кваліфікації на посаді педагога-організатора, в ході якої вони ознайомлюються з планами виховної роботи школи, класу, дитячих колективів, що діють в школі (гуртків, клубів за інтересами); спільно з педагогом-організатором планують роботу практиканта на весь період практики та здійснюють її.

До плану роботи практиканта рекомендується внести:

- 1) Проведення для молодших школярів:
  - засідань клубів “Чомучок”, “Допитливих”, “Все знаю” тощо;
  - конкурсних програм “Веселі старті”, “Подорож по веселих атракціонах” тощо;
  - заходи з трудового, екологічного, правового, превентивного виховання.
- 2) Проведення колективних творчих справ (КТС) організаторського, художньо-естетичного, трудового, соціально-орієнтованого, спортивно-оздоровчого, пізнавального, етичного характеру.
- 3) Проведення для школярів середнього і старшого віку спільно з педагогом-організатором, класними керівниками різних форм роботи:
  - турніри кмітливих, допитливих;
  - уроки людяності;
  - конкурси “Що? Де? Коли?”, “Поле чудес”, “Щасливий випадок”, “Брейн-ринг”, “Найрозумніший”;
  - вікторини, змагання, вечори, дискотеки.
- 4) Проведення 2 залікових занять (конспекти здати в Коледж).
- 5) Допомога педагогу-організатору в підготовці загальношкільних заходів (написання сценарію, підбір матеріалів, виготовлення наочності, реквізиту, проведення репетицій).

Практикант здає в Коледж керівнику практики з додаткової спеціалізації таку документацію:

- 1) Зошит з тематичним планом.
- 2) Щоденний план роботи на посаді організатора роботи з учнівськими об'єднаннями з аналізом.
- 3) Плани-конспекти (розробки) 6 виховних годин, сценарії (5–6) виховних заходів для 4-9 класів, сценарії (8-10) виховних заходів для 1-4 класів, сценарій 1 загальношкільного заходу та його електронний варіант.

4) Характеристику з оцінкою за практику з додаткової кваліфікації, підписану педагогом-організатором і завірену печаткою та підписом директора школи.

Примітка: Якщо в школах відсутня посада педагога-організатора, керівництво практикою студента покладається на заступника директора школи з виховної роботи.

5.4. Педагогічна практика з додаткової кваліфікації «ВИХОВАТЕЛЬ»

В ході безперервної педагогічної практики з додаткової кваліфікації «Вихователь» студенти виступають у ролі помічника класовода, помічника вихователя групи продовженого дня, класного керівника.

Мета практики – сформувати професійні вміння студентів організовувати і проводити позаурочні форми виховних занять з школярами молодшого шкільного та старшого віку.

Завдання практики:

- ознайомити студентів з умовами, системою та станом позакласної та позашкільної виховної роботи в сучасній загальноосвітній школі;
- ознайомити студентів з характером і змістом позакласної виховної діяльності, функціональними обов'язками класовода, класного керівника, вихователя ГПД;
- формувати вміння планувати та проводити позаурочну виховну роботу з класом і окремими учнями;
- формувати вміння діагностувати рівень розвитку дітей молодшого шкільного віку;
- виробляти прагнення до постійного пошуку найбільш ефективних методів, прийомів, засобів виховання та форм організації позаурочної виховної діяльності;
- формувати інтерес до обраної професії.

У процесі педагогічної практики студенти-практиканти повинні закріпити знання про:

- завдання і зміст позакласної та позашкільної виховної роботи в школі;
- основні форми позакласної роботи з врахуванням специфіки різного типу шкіл;
- психологічні особливості дітей молодшого шкільного віку;
- методи і прийоми вивчення вікових та індивідуальних особливостей школярів;
- систему виховної роботи школи, класовода, класного керівника, вихователя ГПД.

Студенти-практиканти повинні оволодіти уміннями:

- спостерігати і аналізувати ефективність системи виховної роботи в школі, класі;
- планувати позакласну виховну роботу в класі, в ГПД;
- визначати конкретні пізнавальні, виховні та розвивальні завдання позакласних виховних заходів з врахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів;
- організувати дитячий колектив на виконання поставлених завдань;
- проводити різні форми позакласної та позашкільної виховної роботи (колективні та індивідуальні);
- теоретично обґрунтовано добирати методи засоби, форми виховної роботи;
- використовувати найбільш ефективні методи та прийоми виховної роботи з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей;
- встановлювати педагогічно доцільні стосунки з окремими учнями та колективом;
- організовувати різні види діяльності з учнями;
- використовувати методи педагогічних досліджень для вивчення особливостей розвитку особистості школярів і колективу учнів.

У процесі практики студентам-практикантам рекомендується виконувати такі види діяльності:

- ознайомлення з системою, змістом та основними напрямками позакласної виховної роботи школи, класовода, класного керівника, вихователя ГПД;

- ознайомлення з навчально-матеріальною базою школи, документацією вчителя-класовода, вихователя ГПД;
- спостереження за роботою педагогічного колективу, класного керівника, класовода, вихователя ГПД;
- вивчення психолого-педагогічних особливостей розвитку учнів;
- надання допомоги педагогам у проведенні навчально-виховної роботи зі школярами;
- самостійна розробка і проведення з учнями окремих форм позакласної виховної роботи (бесіди, вікторини, конкурси, змагання, свята, екскурсії, трудові десанти, операції милосердя, пізнавальні ігри, спортивно-оздоровчу роботу, випуск газет, оформлення позакласних куточків і т.д.);
- проведення окремих виховних заходів, пов'язаних зі специфікою додаткової кваліфікації;
- участь у підготовці і проведенні загальношкільних справ.

Обов'язкові форми проведення виховних занять:

- етична бесіда; - вікторина, конкурс;
- заочна подорож; - усний журнал;
- свято; - спортивне змагання.

Кожен практикант з додаткової кваліфікації «Вихователь» за 6 тижнів педагогічної безперервної практики повинен провести всі нижчезазначені заняття:

- огляд літератури, періодичної дитячої преси;
- спостереження в природі; – гра - руханка;
- ребусник (хвилинка кмітливих); – гра - інформація;
- діагностика.

Практикант здає в Коледж керівнику практики таку документацію:

- Щоденний план роботи на посаді класовода, вихователя ГПД, класного керівника.
- Завдання-звіт студента-практиканта, затверджений підписами та печатками.
- Плани-конспекти (розробки) виховних годин (5-6): ігри, спостереження в природі, руханки, ребусники, вікторини, конкурси та інше.
- Плани-конспекти занять ГПД (10).
- Сценарії (3) класних заходів (1-4 класи – виховні заходи вчителя-класовода та вихователя ГПД; 5-9 класи – виховний захід класного керівника), один в електронному варіанті.
- Характеристику з оцінкою за практику з додаткової кваліфікації, підписану вчителем-класоводом, вихователем ГПД та класним керівником і завірену печаткою та підписом директора школи.

Примітка: Підведення підсумків практики здійснюється відповідно до Положення про проведення практики студентів, розробленого Коледжем. Підсумковий контроль з усіх видів педагогічної практики проводиться в останні дні практики. Студент звітує керівнику практики про виконання програми практики і подає звітну документацію. За наслідками практики студентам виставляється залікова диференційована оцінка, яка охоплює всі напрямки діяльності студента під час практики.

7. Практика в літніх оздоровчих таборах на відділенні технологічної освіти проводиться аналогічно до практики в ЛОТ, яка проводиться на відділенні початкової освіти (розділ 5)

8. БЕЗПЕРЕРВНА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 014.10 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЇ)

Під час безперервної педагогічної практики за профілем спрямування студентам надається можливість повністю усвідомити закономірності та принципи викладання освітньої галузі «Технології» предметів «Трудове навчання» і «Креслення» та виховної роботи з учнями основної школи, опанувати професійні вміння і навички

Протягом виробничої практики студенти-практиканти більш глибоко оволодівають педагогічною майстерністю, набуваючи навички самостійного проведення навчальної роботи з учнями з урахуванням їх вікових і індивідуальних особливостей. За період практики здійснюється вивчення методики проведення занять трудового навчання та креслення в основній школі та інших організаційних форм навчання, формується творчий підхід до професійно-педагогічної діяльності вчителя трудового навчання та креслення.

Базами проходження безперервної педагогічної практики є загальноосвітні навчальні заклади I-III ступенів Черкаської області та інших областей України.

Термін проведення практики

Безперервна педагогічна практика на відділенні Середньої освіти (Трудове навчання та технології) проводиться на 4 курсі протягом 6 тижнів.

Педагогічна практика студентів має на меті закріплення і вдосконалення базових професійно значущих вмінь та формування навичок, що необхідні при виконанні функцій вчителя-предметника та класного керівника у середній школі загальноосвітніх закладів всіх типів I-III ступенів.

Основними завданнями педагогічної практики на даному етапі є:

- практична підготовка до самостійної роботи в якості вчителя трудового навчання та технологій й класного керівника;

- ознайомлення з сучасними методами, формами та засобами навчання в галузі майбутньої професії, з досвідом роботи вчителів трудового навчання, технологій та креслення;

- оволодіння сучасними інтерактивними та інноваційними технологіями навчання;

- формування та поглиблення професійних умінь і навичок, необхідних для успішної діяльності у сфері соціальної роботи, набуття досвіду власної творчої та пошукової діяльності.

За наслідками проходження педагогічної практики студенти повинні набути наступні вміння:

Конструктивні:

- планувати навчальну й виховну роботу;

- відбирати, аналізувати й синтезувати навчальний програмовий матеріал, здійснювати дидактичну переробку складного матеріалу;

- творчо й обґрунтовано будувати організаційно-педагогічну і логіко-педагогічну структуру уроку;

- планувати систему перспективних ліній у розвитку окремої особистості та колективу;

- здійснювати індивідуальну програму навчання та виховання учня.

Організаторські:

- виявляти й організовувати актив класу, керувати ним у різних умовах;

- організовувати різні види колективної та індивідуальної діяльності учнів, розвивати їхню активність;

- здійснювати контроль і допомогу в розумовому розвитку учнів;

- здійснювати контроль і допомогу у виконанні доручень учнями;

- здійснювати педагогічне керівництво учнівськими організаціями;

- організовувати роботу з батьками та громадськістю.

Комунікативні:

- встановлювати педагогічне доцільні відносини з учнями, батьками, учителями;

- регулювати внутрішньоклективні та міжклективні відносини;

- знаходити потрібні форми спілкування з учнями й батьками;

- передбачати результат педагогічної дії на відносини з учнями,

Дослідницькі:

- вивчати індивідуальні особливості учнів та колективу;

- критично оцінювати свій досвід, результати своєї діяльності;

- усвідомлено вдосконалювати педагогічну майстерність, самоосвіту та самовиховання;

- використовувати в роботі психолого-педагогічні дослідження, передовий педагогічний досвід;

- прогнозувати використовувані засоби і методи роботи.

Прикладні:

- розробка та виконання творчих проектів та розробок із врахуванням специфіки програмного матеріалу щодо технічної та обслуговуючої праці;

- розробка та організація проведення культурно-масових заходів;

- використання інформаційних універсальних програм «Compas», «Auto CAD» для проектування графічної документації з креслення щодо конструкцій моделей різного матеріалу.

Зміст програми педагогічної практики відділення технологічної освіти

За термін проходження практики при умові відпрацювання у ЗОШ щодня повного робочого дня (6 годин) практикант повинен виконати наступні види робіт:

- знайомство з матеріально-технічною базою (лабораторії, майстерні, кабінети тощо);

- знайомство з основними документами, які визначають роботу навчального закладу (устав, правила внутрішнього розпорядку, навчальні плани, навчальні програми предметів «Трудове навчання», «Технології», «Креслення»);

- проведення навчальної і позакласної роботи за фахом;

- взаємовідвідування занять і позакласних заходів та їх аналіз;

- відвідування та аналіз занять, що проводяться викладачами предмету «Трудове навчання», «Технології», «Креслення» в основній школі;

- вивчення досвіду роботи викладачів предметів «Трудове навчання», «Технології», «Креслення» в основній школі;

- підготовка та розвиток матеріально-технічної бази для проведення занять.

Індивідуальні завдання

Під час практики студенти виконують індивідуальні завдання, які сприяють надбанню умінь та навичок роботи, спрямованої на удосконалення навчально-виховної роботи з трудового навчання та креслення із учнями основної школи.

Орієнтований перелік індивідуальних завдань (при потребі):

- вивчити процес удосконалення в учнів спеціально-професійних знань, вмінь та навичок;

- вивчити процес удосконалення форм і методів виховної роботи в процесі викладання трудового навчання і креслення;

- дослідити індивідуальні особливості учнів з метою удосконалення навчально-виховної роботи;

- вивчити і описати передовий педагогічний досвід вчителя (з фаху) або класного керівника, вихователя;

- вивчити стан роботи дитячих (юнацьких) об'єднань;

- вивчити і описати позакласну (позаурочну) роботу учнів з технічної творчості.

ПРАКТИКА З ДОДАТКОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ «УЧИТЕЛЬ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ»

Обов'язки практиканта на посаді вчителя інформатики:

– Протягом перших 2-х днів практики студент спостерігає 2 уроки інформатики, проведені учителем в тих класах, в яких він буде проходити практику.

– Протягом 6 тижнів безперервної педагогічної практики студент повинен провести 30 уроків з інформатики, 1 заліковий урок та 1 виховне завдання. Теми навчально-виховних занять визначаються відповідно до календарно-тематичного планування.

Під час практики студент:

- самостійно готує і проводить уроки, позакласні заняття та інтегровані уроки;

- застосовує різні програми для ЕОМ (навчальні, контролюючі, ігрові, прикладні) на різних етапах уроку;

- проводить різну позакласну роботу з предметів інформаційно-комунікаційних технологій;

- організовує гурток з інформатики з метою поглибленого ознайомлення школярів з ЕОМ;
  - веде шкільну документацію;
  - забезпечує готовність комп'ютерів до роботи на уроці;
  - налагоджує комп'ютерну техніку та реагує на пошкодження чи збої в роботі;
  - створює методичне забезпечення до уроків інформатики;
  - використовує різні форми уроку, кращий досвід учителів інформатики у роботі
- Практикант здає в Коледж керівнику практики з додаткової кваліфікації таку документацію:
- Зошит з тематичним планом.
  - Плани-конспекти 30 проведених занять, підписаних викладачем інформатики (16 занять).
  - План-конспект залікового уроку на аркушах А4, підписаний викладачем інформатики та методистом та його електронний варіант.
  - 1 план-конспект позакласного заходу з інформатики, підписаний вчителем інформатики та класоводом.
  - 1 план-конспект інтегрованого уроку на аркушах А4, підписаний вчителем інформатики та вчителем-предметником.
  - Табель з оцінками та аналізом за кожний проведений урок.
  - Звіт проходження практики з інформатики в окремому зошиті.
  - Характеристику, написану вчителем інформатики та звірену директором школи (підписом та печаткою).
- Звітні документи подаються керівникові практики впродовж 2 днів по її закінченні.

Педагогічна практика з додаткової кваліфікації «ВИХОВАТЕЛЬ»

В ході безперервної педагогічної практики з додаткової кваліфікації «Вихователь» студенти виступають у ролі помічника класовода, помічника вихователя групи продовженого дня, класного керівника.

Мета практики – сформувати професійні вміння студентів організовувати і проводити позаурочні форми виховних занять з школярами молодшого шкільного та старшого віку.

Завдання практики:

- ознайомити студентів з умовами, системою та станом позакласної та позашкільної виховної роботи в сучасній загальноосвітній школі;
- ознайомити студентів з характером і змістом позакласної виховної діяльності, функціональними обов'язками класовода, класного керівника, вихователя ГПД;
- формуванню вміння планувати та проводити позаурочну виховну роботу з класом і окремими учнями;
- формуванню вміння діагностувати рівень розвитку дітей молодшого шкільного віку;
- виробляти прагнення до постійного пошуку найбільш ефективних методів, прийомів, засобів виховання та форм організації позаурочної виховної діяльності;
- формуванню інтересу до обраної професії.

У процесі педагогічної практики студенти-практиканти повинні закріпити знання про:

- завдання і зміст позакласної позашкільної та позашкільної виховної роботи в школі;
- основні форми позакласної роботи з врахуванням специфіки різного типу шкіл;
- психологічні особливості дітей молодшого шкільного віку;
- методи і прийоми вивчення вікових та індивідуальних особливостей школярів;
- систему виховної роботи школи, класовода, класного керівника, вихователя ГПД.

Студенти-практиканти повинні оволодіти уміннями:

- спостерігати і аналізувати ефективність системи виховної роботи в школі, класі;
- планувати позакласну виховну роботу в класі, в ГПД;

- визначати конкретні пізнавальні, виховні та розвивальні завдання позакласних виховних заходів з врахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів;
- організувати дитячий колектив на виконання поставлених завдань;
- проводити різні форми позакласної та позашкільної виховної роботи (колективні та індивідуальні);
- теоретично обґрунтовано добирати методи засоби, форми виховної роботи;
- використовувати найбільш ефективні методи та прийоми виховної роботи з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей;
- встановлювати педагогічно доцільні стосунки з окремими учнями та колективом;
- організовувати різні види діяльності з учнями;
- використовувати методи педагогічних досліджень для вивчення особливостей розвитку особистості школярів і колективу учнів.

У процесі практики студентам-практикантам рекомендується виконувати такі види діяльності:

- ознайомлення з системою, змістом та основними напрямками позакласної виховної роботи школи, класовода, класного керівника, вихователя ГПД;
- ознайомлення з навчально-матеріальною базою школи, документацією вчителя-класовода, вихователя ГПД;
- спостереження за роботою педагогічного колективу, класного керівника, класовода, вихователя ГПД;
- вивчення психолого-педагогічних особливостей розвитку учнів;
- надання допомоги педагогам у проведенні навчально-виховної роботи зі школярами;

самостійна розробка і проведення з учнями окремих форм позакласної виховної роботи (бесіди, вікторини, конкурси, змагання, свята, екскурсії, трудові десанти, операції милосердя, пізнавальні ігри, спортивно-оздоровчу роботу, випуск газет, оформлення позакласних куточків і т.д.);

проведення окремих виховних заходів, пов'язаних зі специфікою додаткової кваліфікації;

участь у підготовці і проведенні загальношкільних справ.

Обов'язкові форми проведення виховних занять:

- етична бесіда;	- вікторина, конкурс;
- заочна подорож;	- усний журнал;
- свято;	- спортивне змагання.

Кожен практикант з додаткової кваліфікації «Вихователь» за 6 тижнів педагогічної безперервної практики повинен провести всі нижчезазначені заняття:

- огляд літератури, періодичної дитячої преси;
- спостереження в природі; - гра - руханка;
- ребусник (хвилинка кмітливих); - гра - інформація;
- діагностика.

Практикант здає в Коледж керівнику практики таку документацію:

Щоденний план роботи на посаді класовода, вихователя ГПД, класного керівника.

Завдання-звіт студента-практиканта, затверджений підписами та печатками.

Плани-конспекти (розробки) виховних годин (5-6): ігри, спостереження в природі, руханки, ребусники, вікторини, конкурси та інше.

Плани-конспекти занять ГПД (10).

Сценарії (3) класних заходів (1-4 класи – виховні заходи вчителя-класовода та вихователя ГПД; 5-9 класи – виховний захід класного керівника), один в електронному варіанті.

Характеристику з оцінкою за практику з додаткової кваліфікації, підписану вчителем-класоводом, вихователем ГПД та класним керівником і завірену печаткою та підписом директора школи.

Форми і методи контролю

Формою контролю ступеню набуття практичних навичок з практики є залік з диференційованою оцінкою. Умовою допуску студента до підсумкового заліку є

виконання програми практики, наявності позитивних оцінок з поточного контролю і представлення оформленого звіту.

Підсумковий контроль з педагогічної практики проводиться в останні дні практики. Студент звітує керівнику практики про виконання програми практики і подає звітну документацію. За наслідками практики студенту виставляється залікова диференційована оцінка, яка охоплює всі напрямки діяльності студента під час практики.

По завершенні виробничої педагогічної практики студенти повинні подати наступну документацію:

- 1) Завдання-звіт студента-практиканта, затверджений підписами та печатками;
- 2) Два плани-конспекти залікових занять з трудового навчання (технічна чи обслуговуюча праця) та один план конспект залікового уроку з креслення (до кожного плану-конспекту додається комплект дидактичних матеріалів).
- 3) Плани-конспекти всіх проведених занять трудового навчання та креслення в 5-9 класах.
- 4) Сценарії 5 - 6 виховних годин для 5-9 класів, плани-конспекти занять ГПД (10), сценарій 1 залікового заходу та його електронний варіант.
- 5) Характеристику з оцінкою за практику з додаткової спеціалізації, підписану педагогом-організатором і завірену печаткою та підписом директора школи.

Вся документація виконується державною мовою на аркушах формату А4. Після оформлення вся звітна документація подається в окремій папці.

**Критерії оцінювання результатів педагогічної практики для студентів
Комунального навчального закладу фахової передвищої освіти
«Корсунь-Шевченківський педагогічний фаховий коледж ім. Т.Г.Шевченка
Черкаської обласної ради»:**

ПРИ ОЦІНЮВАННІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ ВРАХОВУЄТЬСЯ НАСТУПНЕ:

- **ступінь** виконання студентами завдань практики;
- **якість** педагогічних знань, проявлених під час практики, та їх відображення у звітній документації;
- **рівень** сформованості умінь та навичок практичної роботи студентів як майбутніх фахівців.

Оцінка **5 «відмінно»** - всі завдання практики виконано в повному обсязі, виявлено вміння студента застосовувати і творчо використовувати педагогічні та методичні знання, пов'язані з особливостями і засобами педагогічної діяльності. Виявлено вміння проводити лекційні та практичні заняття з застосуванням інноваційних технологій педагогічної діяльності, будувати стосунки з учнями та вчителями. Також продемонстрована активність та ініціативність у підготовці та проведенні занять з учнями. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та коледжу завірені печаткою. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «відмінно».

Оцінка **4 «добре»** - завдання виконані правильно, але недостатньо повно. Виявлено вміння студента застосовувати педагогічні та методичні знання, пов'язані з особливостями і засобами педагогічної діяльності. Виявлено вміння проводити лекційні та практичні заняття, але заняття шаблонні, не виявлено творчого, індивідуального підходу. Виявлено вміння встановлювати контакт з учнями та вчителями. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та коледжу завірені печаткою. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «добре».

Оцінка **3 «задовільно»** - завдання практики виконано в неповному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки. Звітна документація недооформлена або оформлена з помилками. Щоденник не вірно оформлено. У характеристиці-відгуку оцінка керівника за практику від бази – «задовільно».

Оцінка **2 «незадовільно»** - завдання невиконані. Виявлені проблеми встановлення контакту, не сформовані вміння проводити відповідні види педагогічної діяльності. Звітна документація оформлена з помилками. Відсутній щоденник та характеристика-відгук.

ПОЛОЖЕННЯ підготували:

Рибченко С.М. – заступник директора з навчальної роботи
Семоненко Н.О. – завідувач виробничої практики